

STORTINGET

Representantforslag 128 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Dag-Inge Ulstein
og Olaug Vervik Bollestad

Dokument 8:128 S (2023–2024)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Kjell Ingolf Ropstad, Dag-Inge Ulstein og Olaug
Vervik Bollestad om kjernekraft i Norge**

Til Stortinget

Bakgrunn

Behov for mer kraft

Skiftende regjeringer har jobbet for å få ned klimagassutslippene og omstille energibruken. Likevel er halvparten av energiforbruket fortsatt fossilt ifølge Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). En kraftig satsing på vindkraft de siste 25 årene har resultert i kun 15 TWh ny produksjon. Dette har vært et viktig bidrag til kraftbalansen, men hvis man skal nå klimamålet for 2050, må det bygges ut mange ganger så mye kraft i løpet av de neste 25 årene.

Norge er på vei mot et kraftunderskudd. De siste årene har det vært en stor økning i etterspurt kapasitet hos nettselskapene, uten en tilstrekkelig utbygging av kraft og nett. Dette har ført til at en rekke aktører står i kø for tilknytning til nettet. For å møte denne etterspørselen må det bygges ut betydelig mer kraft og nett.

En slik utbygging gjelder i hele Norden, og Statnett legger i sitt basisscenario i Langsiktig markedsanalyse fra 2023 til grunn at produksjonen i Norden vil dobles fra rundt 400 TWh i dag til rundt 850 TWh i 2050. Finske

og svenske myndigheter ønsker både nybygging og forlengelse av allerede etablert kjernekraft.

Vind- og solkraft er avhengig av værforholdene, og kraftproduksjonen derfra er derfor uforutsigbar. NVE og Statnett har varslet om at det vil bli utfordringer med å matche tilbud og etterspørsel i kraftnettet.^{1,2} Denne usikkerheten kommer i tillegg til den risikoen som tørrår innebærer for vannkraftproduksjonen. Kjernekraftverk, med sin evne til å opprettholde jevn produksjon over lengre perioder, kan bidra til å stabilisere kraftnettet og håndtere variasjonene fra vind- og solkraft.

Natur og klima

Sammenlignet med andre utslippsfrie energikilder som sol- og vindkraft, krever kjernekraftanlegg relativt lite landareal for å generere store mengder elektrisitet. Videre har kjernekraftanlegg også den fordel at de kan plasseres på allerede utviklede områder eller eksisterende industrielle områder. Dette reduserer behovet for nedbygging av natur, både i forbindelse med selve kraftproduksjonen og i forbindelse med utbygging av nett.

Det finnes teknologi for å håndtere avfallet fra kjernekraftverk, og Norge har allerede denne typen avfall, på grunn av forskningsreaktorene på Kjeller og i Halden. Kjernekraftverk betaler for sin egen avfallshåndtering, og kan dermed bidra til å etablere den typen anlegg som man uansett trenger. Ved å dele disse kostnadene med kjernekraftverkene, vil staten redusere sine utgifter for å håndtere det eksisterende avfallet.

Sikkerhet er et viktig tema når det gjelder kjernekraftverk. Livsløpsanalyser fra FN og EUs vitenskapspa-

1. NVE, 2022, «Norsk og nordisk effektbalanse fram mot 2030»
2. Statnett, 2022, «Analysenotat om effektbehov»

nel viser at moderne kjernekraftverk er den tryggeste energikilden som finnes.³ Risikoen for ulykker blir aldri null, sånn er det også for andre energikilder, blant annet vannkraft. Det viktige spørsmålet er om fordelene er større enn risikoen, og det er de for både kjernekraft og vannkraft.

Kjernekraft sikrer verdiskapning i hele landet

En fremoverlent kraftpolitikk er også viktig for næringslivet. Hvis kraftkrevende industri skal kunne opprettholde dagens produksjon, er de avhengige av at det planlegges mer tilgjengelig og billig kraft i hele landet. Det er behov for flere energikilder som er regulerbare og som produserer strøm uavhengig av vær og vind. Å åpne opp for kjernekraftverk i Norge vil være et viktig tiltak for å sikre at kraftkrevende industri skal kunne etablere seg i hele landet.

Kjernekraft i Norge vil også skape flere nye lokale arbeidsplasser. Ved Forsmark kjernekraftverk i Sverige har de om lag 1 500 ansatte ved de tre reaktorene på til sammen omtrent 3 000 MW. En reaktor på omtrent 300 MW vil ha om lag 100 ansatte. I tillegg vil det være enda større lokale ringvirkninger. For mindre og mellomstore kommuner i Norge vil det være en viktig styrking av arbeidsmarkedet i kommunen.

Samarbeid i Norden

Forslagsstillerne viser til at Sverige nå har satt mål om 2 500 MW utbygd kjernekraft innen 2035 og 10 000 MW innen 2040. Finland har også nettopp bygget ut 1600 MW. Nå som Sverige har endret politikk og startet utbygging av kjernekraft, vil det være klokt at Norge inngår et samarbeid med dem. En kan lære mye av kunnskapsutvikling og utforming av regelverk, og med

felles kraftmarked er det positivt for Norge at Sverige lykkes med å bygge ut mer regulerbar kraft.

Sverige vil også de neste årene opparbeide seg mye kunnskap om utbygging av kjernekraft. Mye av denne kunnskapen vil være relevant også for Norge. Det foregår tillegg stor utvikling innen kjernekraft, og det er også flere land som ser på muligheten for små modulære reaktorer som krever mindre kapital ved utbygging. At Norge får del i kunnskapen og blir best mulig forberedt, gjør at Norge raskest mulig kan sette i gang bygging av kjernekraft her dersom det er ønskelig på et senere tidspunkt.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen sette ned et utvalg som bereder grunnen for at regelverk, kompetanse og konsesjonsmyndigheter er klargjort for å kunne starte elproduksjon fra kjernekraft i Norge.
2. Stortinget ber regjeringen gå i dialog med svenske og finske myndigheter for å kartlegge hvordan man best kan samarbeide for å bygge opp kjernekraft i Norden.
3. Stortinget ber regjeringen sørge for at forskningsmidler gjøres tilgjengelig til forskning på elproduksjon fra kjernekraft samt fusjonsforskning.
4. Stortinget ber regjeringen sikre at virkemiddelapparatet sidestiller kjernekraft med andre grønne energikilder.
5. Stortinget ber regjeringen utrede hvordan kjernekraft kan redusere behovet for nettoutbygging.

4. april 2024

Kjell Ingolf Ropstad

Dag-Inge Ulstein

Olaug Vervik Bollestad

3. «Technical assessment of nuclear energy with respect to the 'do no significant harm' criteria of Regulation (EU) 2020/852 ('Taxonomy Regulation')», Publications Office of the European Union, 2021